

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту Закону України «Про внесення змін до розділу XVII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ринок електричної енергії» щодо подолання кризового стану розрахунків»

1. Обґрунтування необхідності прийняття законопроекту

Проект Закону України «Про внесення змін до розділу XVII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ринок електричної енергії» щодо подолання кризового стану розрахунків» (далі – проект Закону) розроблено як альтернативний до проекту Закону України «Про внесення змін до розділу XVII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ринок електричної енергії» щодо подолання кризового стану розрахунків внаслідок коронавірусної хвороби (COVID-2019), реєстр. № 3388 від 24.04.2020.

У зв'язку із запровадженням в Україні карантину, який було встановлено Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19), українська енергетика потрапила ще в більш кризовий стан через погіршення розрахунків за енергоносії, дефіцит коштів на ринку електричної енергії, що загрожує енергетичній безпеці держави.

Серед кризових явищ на ринку електричної енергії є заборгованість ПрАТ «НЕК «Укренерго» перед державним підприємством «Гарантований покупець».

Відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії», гарантований покупець - суб'єкт господарювання, що зобов'язаний купувати електричну енергію у виробників, яким встановлено "зелений" тариф, а також у виробників за аукціонною ціною та виконувати інші функції, визначені законодавством

На початок квітня 2020 року несплачені фінансові зобов'язання НЕК «Укренерго» перед Гарантованим покупцем досягли 5,7 млрд грн. Накопичена заборгованість за послуги із забезпечення збільшення частки виробництва енергії з альтернативних джерел унеможливило повні та своєчасні розрахунки Гарантованого покупця з виробниками електричної енергії.

Згідно з умовами договору про надання послуг із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел, укладеного між Гарантованим покупцем та Оператором системи передачі (НЕК «Укренерго»), вартість та порядок оплати визначаються відповідно до вимог Порядку купівлі електричної енергії за «зеленим» тарифом. Оператор системи передачі (ОСП) як замовник послуги зобов'язаний у повному обсязі здійснювати оплату вартості послуги.

У зв'язку з цим, недотримання порядку розрахунків НЕК «Укренерго» з Гарантованим покупцем призводить до глобальних негативних наслідків на ринку електричної енергії, серед яких в тому числі ризики міжнародного

арбітражу та стягнення з державного бюджету країни недотриманих коштів за «зеленим» тарифом.

Масштабність проблеми та її негативні наслідки для учасників ринку електроенергії потребують термінових дій та залучення всіх зацікавлених сторін.

2. Мета і цілі прийняття законопроекту

Метою прийняття зазначеного законопроекту є вирішення питання врегулювання використання доходів від розподілу пропускної спроможності міждержавного перетину Оператора системи передачі, забезпечення правових механізмів розрахунків НЕК «Укренерго» з Гарантованим покупцем за послуги із забезпечення збільшення частки виробництва енергії з альтернативних джерел, а також вжиття заходів з подолання кризи не платежів, що виникла на ринку електричної енергії у I-II кварталах 2020 року через утворення заборгованості ДП «Гарантований покупець», подолання кризового стану підприємств енергетичної галузі внаслідок коронавірусної хвороби (COVID-2019).

3. Загальна характеристика і основні положення проекту Закону

Проектом Закону пропонується доповнити Прикінцеві та перехідні положення Закону України «Про ринок електричної енергії» новим пунктом, яким пропонується встановити, що у зв'язку з дією карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України на всій території України з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19), кошти, отримані оператором системи передачі від розподілу пропускної спроможності міждержавного перетину станом на 1 квітня 2020 року, використовуються для таких цілей:

- 30% таких коштів на гарантування фактичної наявності розподіленої пропускної спроможності, технічного обслуговування та збільшення пропускної спроможності шляхом здійснення інвестицій у систему передачі, зокрема в будівництво нових міждержавних ліній електропередачі, сплату платежів до Державного бюджету, зобов'язання по яким виникають при визнанні доходів, отриманих від розподілу пропускної спроможності міждержавного перетину, погашення заборгованості за договорами з доступу до пропускної спроможності міждержавного перетину;

- 70% таких коштів на погашення заборгованості перед Гарантованим покупцем за наданні послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел. Гарантований покупець зобов'язаний перерахувати кошти, отримані відповідно до цього абзацу, у розмірі 50% суб'єкту господарювання, що здійснює виробництво електричної енергії на атомних електростанціях, а 50% перерахувати на оплату електричної енергії, виробленої на об'єктах електроенергетики, що використовують альтернативні джерела енергії (а з використанням гідроенергії - вироблену лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), за встановленим «зеленим» тарифом або за аукціонною ціною

4. Стан нормативно-правової бази у даній сфері правового регулювання

Основними нормативно-правовими актами у даній сфері правового регулювання є Конституція України та Закон України «Про ринок електричної енергії».

Прийняття цього законопроекту не потребуватиме внесення змін до інших законодавчих актів.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

На момент внесення проект не потребує додаткових витрат з Державного бюджету України.

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття законопроекту

Прийняття законопроекту сприятиме покращенню платіжно-розрахункових відносин між Державним підприємством «Гарантований покупець» та НЕК «Укренерго» в межах їх повноважень, що в свою чергу пом'якшать негативні наслідки, спричинені обмежувальними заходами щодо запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19) на ринку електричної енергії.

Народні депутати України

Буймістер Л.А. (424)

Єфімов М.В. (259)

Мороз В.В. (266)

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач:БУЙМІСТЕР ЛЮДМИЛА АНАТОЛІЇВНА

Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA1040000002923D00B12A7801

Дійсний до: 09.04.2021 23:59:59

Апарат Верховної Ради України

№ 424д9/1-2020/45275 від 08.05.2020

75118